

otec, vůbec nic vykonati bez soudního svolení ve všech věcech, které nenáleží k řádnému hospodaření a které jsou zvláště důležité. Sem náleží i uznání žalobního nároku. V daném případě byl žalován jak otec tak i nezletilec. Otec, jemuž byla i žaloba proti nezletilci doručena, uznal žalobní nárok jménem vlastním a též jménem nezletilce, ačkoliv k tomu neměl schválení opatrovnického soudu. Podle zákona byl otec povinen (§ 233 obč. zák.) napřed si opatřiti schválení opatrovnického soudu, chtěl-li i za svého nezletilého syna uznati žalobní nárok, a tak nezletilce zavázati ku placení pohledávek z jeho jmění. Uznání otcovo bez schválení opatrovnického soudu ohledně nezletilce bylo právně nezávazné, a nebyl nezletilec žalovaný při jednání o žalobě ve skutečnosti vůbec zastoupen. Jest proto dán uplatněný důvod zmatečnosti podle § 477 čís. 5 c. ř. s.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y :

Hledíc k žalobní prosbě, která zní na odsouzení obou žalovaných k solidárnímu plnění (§ 891 obč. zák.) a hledíc k možnému regresnímu nároku Stanislava N. proti spolužalovanému jeho synu, kdyby celý zažalovaný dluh ze svého zaplatil (§ 896 obč. zák.), byla tu taková kolise zájmů, pro kterou nemohl otec nezletilého syna v tomto sporu vůbec zastupovati, a měl mu býti zřízen kolisní opatrovník již k doručení žaloby (§ 271 obč. zák. §§ 6, 7 c. ř. s.). Nebyl tedy nezletilý Zdeněk N. v tomto sporu řádně zastoupen a jest tu zmatek podle § 477 čís. 5 c. ř. s., ke kterému jest přihlížeti z úřadu (sb. n. s. čís. 142). Následkem toho netřeba se obíratí otázkou, zda by byl otec potřeboval svolení opatrovnického soudu k uznání žalobního nároku jménem svého nezletilého syna.

Čís. 14171.

Traktor, který slouží trvale hospodářskému účelu velkostatku a jehož je při provozu velkostatku nevyhnutelně potřeba, je spojen s nemovitostí způsobem uvedeným v § 294 obč. zák. a stal se jejím příslušenstvím. Lhostejno, že exekuční soud v exekučním řízení nepokládal traktor za příslušenství.

Výhrada cizího vlastnictví k němu je bezúčinná, nebyla-li podle § 297 a) obč. zák. poznamenána v pozemkové knize.

Vnucený správce drží za vnucené správy věci v zastoupení vlastníka a pro něho.

(Rozh. ze dne 15. února 1935, Rv I 1133/32.)

Žalobci tvrdíce, že koupí ideální polovice velkostatku Z.-Ch. od manželů H-ových nabyli do svého vlastnictví i traktor se řemenicí a dvouradličním pluhem, domáhají se žalobou, by mobilární exekuce, vedená žalovanou záložnou proti manželům H-ovým pod zn. sp. E 172/29 okresního soudu ve Z., byla prohlášena ohledně traktoru z důvodu jejich

vlastnického práva k němu za nepřipustnou. P r v ý s o u d uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalované záložny změnil rozsudek prvního soudu a žalobu zamítl z těchto důvodů: Odvolací soud má za zjištěno, že pojišťovna P. vedla již v roce 1928 exekuci vnucenou správou na velkostatek Z.-Ch. pro nezaplacené anuity její hypotekárně zajištěné pohledávky proti tehdejším majitelům velkostatku toho manželům Janu a Miladě H-ovým a Františku a Vilmě D-ovým (kterážto správa byla zrušena dnem 1. června 1929), že banka L. filiálka v L. vedla též v roce 1928 proti manželům H-ovým a D-ovým pod zn. sp. E 587/28 mobilární exekuci pro nedoplatek kupní ceny za traktor s řemenicí a pluhem, Bohumilem P-em manželům H-ovým před tím s výhradou práva vlastnického až do úplného zaplacení kupní ceny prodaný, ježto P. svoje nároky z této výhrady práva vlastnického proň plynoucí postoupil jako příslušenství tržové ceny za traktor zmíněné bankovní filiálce, a že při zavedení shora uvedené vnucené správy byl vnucenému správci Josefu T-ému odevzdán též traktor jako příslušenství velkostatku a že při svrchu zmíněné mobilární exekuci došlo i k zabavení žalobního traktoru dne 11. prosince 1928. Dále bylo zjištěno, že traktor ten byl koupen manželi H-ovými a D-ovými od Bohumila P-a v T.-Š. pro velkostatek Z.-Ch. jako hospodářské příslušenství, kterého pro nedostatek potahů na velkostatku jest nevyhnutelně potřeba a bylo by jej proto považovati za příslušenství velkostatku jako nářadí v § 296 obč. zák. jmenované a k nemovitému statku náležející. Nicméně vyslovil okresní soud ve Z. jako soud exekuční, že vzhledem k uvedené výhradě práva vlastnického P-em a dosud úplnému nezapravení kupní ceny nebyli tehdejší spolumajitelé velkostatku manželé H-ovi a D-ovi vlastníky zabaveného traktoru s řemenicí a pluhem a že proto věci ty netvoří a tvořiti nemohou jako věci cizí příslušenství statku ve smyslu § 296 obč. zák., neboť k tomu, aby nějaká věc se stala příslušenstvím věci hlavní jest nutno, aby byla ve vlastnictví toho, komu patří věc hlavní, čehož však tu vzhledem k výhradě práva vlastnického P-ova dosud nebylo, ani kupní cena dosud za traktor nebyla exekutu zaplacená (srov. sb. n. s. čís. 7449). V tomto směru bylo také povinností exekučního soudu, aby z úřední povinnosti cestou nespornou s vyloučením pořadu práva zjistil, který předmět jest podle hmotného práva příslušenstvím nemovitosti a sice v řízení nesporném proto, ježto rozsudek, tvořící právo pouze mezi těmi kterými spornými stranami, neměl by vůbec významu v řízení exekučním, kdy v osobách vymáhajících věřitelů mohou nastati změny (srov. sb. n. s. čís. 8502). Tímto prohlášením exekučního soudu bylo tedy právoplatně rozhodnuto, že při exekuci proti manželům H-ovým a D-ovým jako majitelům velkostatku Z.-Ch. vedené, neběží při zabaveném traktoru o příslušenství nemovitosti, a že tudíž nemusí býti exekuce naň vedena společně s nemovitostí samou (§ 252 ex. ř.) a že jest proto přípustno nabytí k němu nikoliv společného, nýbrž speciálního práva zástavního jako k jednotlivé zcela samostatné věci movité. Traktor s řemenicí a potahem, o nějž tu běží, zabaven byl pro žalovanou záložnu dle zájemního protokolu E 172/29 dne 13. května 1929, kdežto kupní cena zaň byla, jak prokázáno, úplně doplacená stranou žalující teprve dne 14. května 1929, tedy až po tomto exekučním zabavení. Byl tedy až do této doby vlastníkem traktoru toho Bohumil P., neboť smluvenou výhradou vlastnického

práva mělo přejíti vlastnictví prodaného traktoru na kupující pod odkládací podmínkou řádného a včasného úplného zaplacení kupní ceny (srov. sb. n. s. čís. 7704, 8669 a 10005), a vlastnictví resp. vlastnické právo k tomuto předmětu s výhradou vlastnického práva prodanému nestalo se touto výhradou pouhým akcesoriem prodatelova práva na zaplacení kupní ceny za prodaný předmět, neboť vlastnické právo k tomuto předmětu i v takovém případě zůstává samostatným právem na prodatelově pohledávce z kupní ceny úplně nezávislým a jest jako takové schopno zcela samostatné existence. Na vlastnickém právu P-ovu k zabavenému traktoru až do úplného zaplacení kupní ceny nebylo nic změněno tím, že P. zároveň s postupem své pohledávky na nedoplatek kupní ceny za prodaný traktor postoupil bance L., filiálka v L. i svoje nároky z výhrady práva vlastnického k traktoru tomu mu plynoucí, neboť i pro takovýto převod musí tu býti veškeré podmínky pro nabytí práva vlastnického, tedy nejen právní důvod k převodu práva vlastnického směřující, nýbrž i skutečné odevzdání sporných věcí bance, což ve sporu ani tvrzeno ani prokázáno nebylo (srov. rozh. sb. n. s. čís. 9700). Jest proto také nerozhodno, že bankovní filiálka vedla cessionari nomine k vydobytí pohledávky zmíněného nedoplatku kupní ceny za traktor proti manželům H-ovým a D-ovým již v roce 1928, tedy před předmětným jeho zabavením pro stranu žalovanou na zmíněný traktor pod zn. sp. E 587/28 exekuci, neboť exekuci tu nevedl prodatel P., pro nějž výhrada vlastnického práva stále platila, nýbrž bankovní filiálka, které při nedostávající se tradici traktoru platně mohla býti postoupena P-em pouze práva z nedoplatku kupní ceny za prodaný traktor (srov. sb. n. s. čís. 8527). Ježto tudíž při zabaveném traktoru, o nějž tu běží, nešlo zcela nepochybně o příslušenství nemovitosti, nýbrž o zcela samostatnou věc movitou, bylo na straně žalující, aby v přítomné žalobě o nepřípustnost vedené mobilární exekuce nejen tvrdila, ale i prokázala skutkový a právní základ její, t. j. nejen titul, t. j. právní důvod k nabytí vlastnictví (§§ 367 a 424 obč. zák.), nýbrž ještě i tradici, t. j. právní odevzdání a převzetí, čili převedení držby s vůlí vlastnictví k ní převéstí a přijati (Randa: Právo vlastnické 1922 str. 169), jak jest v § 425 obč. zák. výslovně stanoveno. To však rovněž v přítomném sporu prokázáno nebylo, neboť žaloba opírá se pouze o tvrzení, že žalobci nabyli obou vylučovaných předmětů smlouvou trhovou ze dne 14. února (a 2. března) 1929, tedy pouze o titul k nabytí práva vlastnického, nikoliv i o tradici. Nehledě však k tomu, bylo prokázáno, že zabavený traktor byl žalobcům odevzdán teprve dne 1. června 1929, tedy až po době, kdy k němu žalovaná záložna exekučního práva zástavního nabyla. Chybí tudíž přítomné žalobě vůbec právní důvod žaloby, aby totiž strana, jež odporuje podle § 37 ex. ř. exekuci tvrdíc k předmětu exekucí dotčenému právo, které by nedopouštělo výkonu exekuce, v daném případě právo vlastnické, byla vlastníkem sporných věcí v době, kdy žalovaná strana k nim nabyla exekučního práva zástavního (srov. sb. n. s. čís. 2478).

N e j v y š š í s o u d k dovolání žalobců změnil rozsudek odvolacího soudu potud, že uznal právem, že mobilární exekuce E 172/29 okresním soudem ve Z. žalované záložně povolená, je ohledně ideální polovice traktoru se řemenicí a pluhem nepřípustná.

D ů v o d y :

Co se tkne zabaveného traktoru posoudil odvolací soud věc nespřímně po stránce právní. Trhovou smlouvou ze dne 14. února 1929, o kterou žalobcové opírají žalobu, koupili žalobci od manželů H. ideální polovici velkostatku Z.-Ch. a to nejen nemovitosti, ale i veškerý živý i mrtvý fundus instruktus, zásoby a zařízení, zkrátka vše, jak to stojí a leží ve stavu ze dne 10. února 1929. Otázka, zda zmíněný traktor tvoří podle § 297 obč. zák. příslušenství uvedené nemovitosti, nebyla rozhodnuta pravoplatně záporným usnesením exekučního soudu ve Z. ze dne 11. února 1929 č. j. E 587/28-14. Tímto usnesením bylo pravoplatně rozhodnuto jen o návrhu, aby exekuce vedená na traktor a pluh, o nějž ve sporu jde, byla podle § 39 čís. 2 ex. ř. z moci úřední zrušena, a tento návrh byl zamítnut. Že se tak stalo z toho důvodu, že exekuční soud nepokládal uvedené předměty za příslušenství nemovitosti, na tom nezáleží. Neboť právní moci může nabytí pouze enunciát rozhodnutí, nikoli též jeho odůvodnění. Nehledíc k tomu byla tato otázka zmíněným usnesením vyřešena jen pro exekuční řízení. Jak zjistil odvolací soud z exekučních spisů E 587/28 okresního soudu ve Z. je traktor toho, jenž koupen byl vlastníky velkostatku Z.-Ch. manžely H-ovými a žalobci od Bohumila P., pro nedostatek potahů na velkostatku nevyhnutelně potřeba. Poněvadž traktor byl umístěn na velkostatku za tím účelem, by trvale ho bylo použito při provozu velkostatku, tedy sloužil trvale hospodářskému účelu velkostatku, byl spojen s nemovitostí způsobem uvedeným v § 294 obč. zák. a je proto příslušenstvím velkostatku, sdíleje osud téhož (srov. rozh. č. 2799 a 10647 sb. n. s.). Výhrada vlastnictví B. P. k traktoru není tomu na závadu, poněvadž vyhrazené vlastnictví k traktoru nebylo knihovně poznamenáno podle § 297 a) obč. zák. (srov. rozh. č. 2799, 3085, 3263, 4118, 5248, 11200, 12106 sb. n. s.). Nebylo třeba, by žalobcové tvrdili a prokázali ve sporu tradici, totiž způsob právního odevzdání a převzetí traktoru. Žalobcům, kteří tvrdili v žalobě, že nabyli vlastnictví k tomuto traktoru uvedenou trhovou smlouvou, odevzdány byly totiž dle odst. III. zmíněné trhové smlouvy dne 14. února 1929 netoliko nemovitosti, nýbrž i jejich příslušenství, tudíž již toho dne uchopili se držby věcí, jež byly na velkostatku, a tímto okamžikem těchto věcí do vlastnictví nabyli. Nabytí držby nevádí, že velkostatek Z.-Ch. byl ve vnučené správě, jež byla skonečna teprve 7. června 1929. Vnučený správce T. držel během vnučené správy odevzdaný mu traktor v zastoupení vlastníků, tedy po nabytí vlastnictví žalobci v zastoupení těchto a pro ně. Poněvadž dle kupní smlouvy ze dne 14. února 1929, na níž žalobcové zakládají žalobu, koupili žalobcové, jak již uvedeno jen ideální polovici velkostatku Z.-Ch. s příslušenstvím, koupili taktéž jen polovici traktoru na velkostatku umístěného. Přísluší jim tedy podle jasného znění této kupní smlouvy jen vlastnictví k ideální polovici traktoru, takže jsou oprávněni vylučovati žalobou jen polovinu traktoru.

Čís. 14172.

Stačí-li příjmy manželského otce jen k tomu, by bylo zajištěno jeho nejnutnější živobytí, jest ho považovati za nemajetného s hlediska vyživovací povinnosti nezletilých dětí. Používala-li matka svých výděleč-